

пентръ

МЪШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 38.

Luni, 17. Septembrie

1845.

DIN MAĞAZINЪЛ ІСТОРИКЪ.

(Ђрмаре)

Ачеастъ позъ дпгърѣіе а Ромъні-лор а дпфлорит дела анъл 1186 дела Хр. саѣ 1939 дела дптемеіареа Ромеі, дп каре с'а рестаѣрат прпн фраѣіі Петръ ші Асан, сѣпт чеі маі вѣні ші маі вітежі реѣі дпн фамиліа Асанізілор, пѣпъ ла анъл 1285. дп каре с'а тѣрѣзрат де дпкѣрселе Тѣтарілор, дпсѣ пѣ с'а дѣрѣжат. Даръ дѣпъ че аѣ дпчепѣт Тѣрѣіі сѣ пѣвѣлеаскѣ дп Европа дп веакъл ал патрѣспреѣечелеа, с'а свѣжѣгат де Баіазет сѣлтапѣл кѣтрѣ сѣжршітѣл ачелѣі веак ші дп анъл 1392 с'а дѣрѣжат кѣ тотѣл.

Дѣпъ че аѣ окѣпат Тѣрѣіі провинделе челе дпколо де Дѣпѣре аѣ трекѣт рѣжѣл ші аѣ дпчепѣт сѣ тѣрѣзре стателе че дп-флоріа дп Дачіа лѣі Траіан, каре се гѣ-верпа атѣпѣі де чеі маі дпсетпаѣі прпн-чпні ші се кѣлтпва де чеі маі вітежі попѣлі, а вѣрора вітежіе пѣ о пѣтеа admira днде-стѣл вечпніі Полоні. „Ачещіа (зіче Орі-ков) се пѣтеск дп лімба лор Ромъні де-ла Романі, іаръ дптр'а поастрѣ Влахі де-ла Італіані, пентрѣ-кѣ Влоссі дпсетпнеазѣ дп лімба полонѣ, чеаа че дпсетпнеазѣ Італі дп лімба латпнѣ. Деара лор се пѣ-

теше Молдавіа, ка ші кѣт ам зіче Ма-реа Дачіе. Ачещіа прпн патѣра, всацеле ші лімба лор пѣ се деосевеск тѣлт де Італіані, ші сѣпт оамені фероші ші фоарте вітежі, ші пѣ маі есте алтѣ цпнте каре сѣ аѣвѣ отарѣ аша де дпгѣсте ші сѣ се лѣпте маі тѣлт пентрѣ глоріа рѣсвоіѣлѣі ші пентрѣ арѣтареа вітежіеі ші сѣ свѣіе маі тѣлді врѣжташі дппреѣіѣрѣл сѣѣ. кѣрора саѣ ле фаче пѣдпчетат ресвоіѣ саѣ сѣ апѣрѣ дп контра ресвоіѣлѣі фѣкѣт де кѣтре ачееа. Ачещіа деарѣ аре де кѣ-тре рѣсѣрпт Месіа, де кѣтре апѣс Рѣсіа, де кѣтре меазѣ-зі Трансілѣваніа, де кѣтре меазѣ-поапте Скѣѣіа (Тѣтѣріа дпколо де Дѣпастрѣ), дпсѣ аѣ атѣта віртѣте, дп-кѣт с'аѣ вѣтѣт де тѣлте орі маі дптр'ѣп тімп кѣ тоате ачесте цпнді чпркѣшѣвечіне ші ле аѣ дпвінс. Кѣчп Стефан каре пѣ тімпѣл пѣрпнділор постріі аѣ domnпт дп Дачіа, маі дптр'о варѣ а дпвінс дптр'ѣп ресвоіѣ маре ші пѣ Баіазет Тѣркѣл, ші пѣ Matia Ынгѣрѣл, ші пѣ Іоане Алѣерт Полонѣл, ші дпвінгѣндѣі леа адѣс маре стрікѣчѣіѣне ші непорочіре.“ — Фатосѣл історік контпмпоран Длѣгосіѣ дескрпнд стрѣлѣчптеле фапте але ачестѣі прпнчпне преа вітеаз се рѣпеще дп ентѣсіаст де тірареа лѣі ші стрігѣ: „О вѣрѣват адмі-

равіл каре се поате компара къ дъчії ероіці де каре пої не тиръм атъта, ши каре дн тимпъріле поастре а репъртат о вїрвїндъ атът де търѣадъ деспре Търк, ел днтвїз дїндре прїнчїпї лѣтїї. Ачеста, дъпъ жѣ-деката теа, е чел маї вреднїк кървїа съ і се деа прїнчїпатъл ши имперїал а тоатъ лѣтеа, ши маї алес дрегъторїа де командаторїз ши де дъче дн контра Търкълї къ сѣатъл, днцелесъл ши декретъл комън ал кредїнілор, ши съ се ласе чеїлалдї реці ши прїнчїпї католїчї съ се днвълъе дн лене ши дн волъптъдї саъ дн ресвоїе чївіле.“ — Іаръ Петанчїѣ дескрїїнд Дачїа австралъ зїче: „Ачеста есте провинда чеа нѣмїтъ де чеї веки Дачїа, колонїа Романїлор, де внде локвїторїї еї ворвек маї латїнеде ши дн зїлеле поастре. — Дїн ачесте локвїрї дака те авадї ла дръмъл че дъче ла Vidin ши Нікополї, де а стъпга се аратъ кастелъ Васїл, маї дн мїжлок дндре Валахїа таре ши чеа мїкъ каре се зїче ши Молдавїа, внде с’а фъкът тълте вътї къ Търчїї; къчї Дракъл къ пѣдїнї днсъ аленшї солдадї а атакат аїчї ла а дова вегїаре а попдїї пе Махмедѣ Императорїал Търчїлор каре окъпасе Валахїа таре ши тердеа съ окъпе чеа мїкъ, ши гонїндъл кърте Дълтре л’а сїліт съ се ретрагъ къ таре пердере а Търчїлор ши къ таре рѣшїне. Аїчї днсѣжршїт Стефан прїнчїпеле Молдавїеї аша а вътът пе Солейман паша Трачїеї, днкът дїн 30 мїї де Търчї аъ скъпат фоарте пѣдїнї карїї дїн днтъмпларе аваа каї маї ївдї.“ — Пе ачест прїнчїпе преа вїтеаз, зїк пе Дракъл Домъл Дачїеї австрале, дн нѣтеде Бонфїнїѣ къ чел маї таре ентвїасм: „Дракъл, зїче, прїнчїпеле Валахїеї каре пої о

нѣмїм Мѣнтеапъ а фост вн бърват дрепт ши къвіос ши вн командаторїз фоарте вїтеаз дн тоате ресвоїеле, къчї къ пѣдїне оцїї, днсъ къ таре къражїѣ ши днцелепчїзне, прекъм ши къ дналтъ вїртъте а солдадїлор съї, а сѣдїнѣт тълт тимп ресвоїал Търчїлор каре авїа пѣтеа съ’л сѣсдїе тоцї кредїнїї днтпревнъ, песте пъререа тѣтърор, фъръ врепн ажътор стрїп, ши а пердѣт прїп неднчетателе ресвоїе атъдїа оаменї дїн провинделе сале днкът авїа маї рѣмъсесеръ оаменї съ лъкреазе деара.“ — Къ тоате ачесте вїртъдї але прїнчїпїлор ши але поплълї, Търчїї прева-лънд прїп тълдїме аъ днтпѣс жъгъл лор чел греѣ ачестор провинде вреднїче де о соарте маї вълъ, кърте днчепътъл веакълї ал шасеспрезечелеа.

Нїчї соартеа Ромънїлор челор дїн провинделе че се цїнеа де регатъл Ыгарїеї п’а фост маї ферїчїтъ, де ши аъ авт дн компатрїотъл лор Іоане Корвїн Ыїаде, гъвернаторїал регатълї ши префектъл Дачїеї централе, вн апъръторїз нѣ нѣмаї ал лївертъдїї сале, чї ши а тоатъ лѣтеа кредїнъ. Деспре ачеста зїче Ынгъръл Търодъ: „Ера атънчї дн регатъл Ыгарїеї вн мїлітарїз џеперос, пѣскът дїн о фамїліе повїлъ ши лѣмпнатъ дїн цїнтеа мѣнтенеаскъ, Іоане Ыїаде, от ресвоїнїк ши пѣскът спре пъртареа армелор ши спре дрептареа лъкрърїлор де ресвоїз, ши прекъм пѣдїлор апа ле есте вїеадъ, червїлор пѣдърїле вѣвроасе, аша лѣї дї ера кампанїїле армелор ши але ресвоїзлї. Пе ачест от, прекъм се зїче де комън, дн алесесе соартеа дїн чер ши дн адѣсесе дїн пърдї стрїпне дн деара внгъреаскъ ка съ апере регатъл, прекъм търтърїсескъ фапте-

ле лѣи. Се зиче къ рецелe Сісіcmъnd а-
дідат де пѣтеле вѣртѣдїи татѣлѣ ачестѣи
мілітарїѣ, дѣ адѣсесе дїн пѣрділе мѣте-
пещї дн домініѣл съѣ, шї дѣ фѣкѣсе ло-
кѣиторїѣ ал регатѣлѣи съѣ; шї дѣкъ дѣ
дѣрѣсе къ посесїѣнеа перпетѣѣ а фортѣ-
рецеї Ъніаде, знде акѣм е зѣ кастел по-
вїл шї фѣтмос. Аша дарѣ презїсѣл Іоане
де Ъніаде стѣнд тотдезѣна лѣнгѣ маї ма-
реле съѣ, дѣнѣ че а крескѣт дїн вѣртѣте
дн вѣртѣте, дела офїціарїи чеї маї мїчї аї
регатѣлѣи, къ акѣрора демнїтате се дѣ-
подовїсе пѣлѣ атѣлчї, дѣлѣдїндѣсе свѣ-
сїѣ а ажѣне съ довѣндеаскѣ воеводатѣл
пѣрділор транспїлване.“ — Дарѣ кът се
пѣзеще вїклеанѣл шї де реа кредїндѣ Тѣ-
роц, ка пѣ кѣтѣва прїп ворѣе съ вѣдеаскѣ
орїцінеа націоналѣ а марелѣи вѣрѣват! Ърѣт
карактер пентрѣ зп історїк. Нѣ аша Піѣ
II. каре коптїнѣѣ: „Ачест Іоане а фост де
падіѣне ромѣл, пѣскѣт дїн о фамїліе пѣ
преа дѣналѣ, дѣсѣ къ зп дѣценїѣ аѣер
шї къ о інімѣ свѣлїмѣ, шї къ маре їѣвїре
де вѣртѣте, а фѣкѣт пѣлѣте вѣтѣи порочїте
къ Тѣрчїи, шї а дѣвогѣдїт темпелеле зп-
гѣрещї къ праделе вѣрѣжѣашїлор. Ел а
фост чел дїнтѣѣ дїнѣре тодї ла Ънгѣрї,
каре а арѣтат къ арматѣ Тѣрчїлор се пѣте
фѣдїѣе шї дѣвїнѣе.“ Шї маї жос: „Іоане
Ъніаде, ал кѣрѣи пѣтѣе дѣтѣнекѣ пѣ
чеїмалдї вѣрѣвадї Ънгѣрї стрѣлѣчїдї дѣ
лѣкѣрѣїле мїлітаре, пѣа тѣрїтатѣтѣа глорїа
Ънгѣрїлор кът а тѣрїт а Ромѣнїлор дїн
каре се трѣѣеа.“ — Докѣл Бонфїніѣ зр-
теазѣ шї къ маї де амѣрѣнтѣл пѣ ачест
Ромѣн естраордїнарїѣ: „Ачеста сѣа пѣскѣт
дїн татѣ Ромѣн, їарѣ дїн мѣмѣ греакѣ,
шї прїп їндѣстрїе шї вѣртѣте шѣа лѣтїнат
ѣенѣл съѣ пѣсте пѣререа тѣтѣрор. Спѣн

къ се трѣѣеа дїн пѣрїндї дестѣл де дѣ-
дѣсемѣнѣдї, къчї татѣл съѣ се зиче къ а
авѣт фоарте маре авторїтате дѣнѣре Ро-
мѣнї, карїи локѣсек акѣм локѣрїле Дачї-
лор шї але Цедїлор, шї се кред къ се
траг дїн колонїїле романе, прекъм тѣр-
тѣрїсеще асемѣнарѣеа лїмѣї. Ачеста шї
агонїсїсе маре авторїтате пѣ пѣмаї прїп
дѣделепчїзѣне шї прїп лѣнга есперїїндѣѣ,
чї шї прїп аверїле челе марї, къчї лѣп-
тѣндѣсе пекѣрѣмат дн ресѣоаїе пѣшї а къ-
щїгат аверї маї мѣлѣте декѣт шѣа фѣкѣт
зп пѣтѣе дїн стѣдіеле мїлітаре. Нѣскѣт дѣ
сатѣл Корвїн шѣа дѣтїнѣ ѣенѣл съѣ дѣ
фамїліа Корвїнѣ а Романїлор. Іарѣ тѣ-
мѣса пѣскѣтѣ дїн гречї се трѣѣеа дїн сѣп-
ѣеле векїѣ шї дѣпѣрѣтореск, прекъм се
кредѣеа. Ънїи кѣтѣазѣ съ реѣѣкъ ѣенѣл еї
пѣлѣ ла фамїліа лѣї Теодосїѣ. Іоане а
сервїт ка мїлітарїѣ маї дѣтѣїѣ къ доїспре-
зече къларї лѣї Деметрїѣ епїскопѣлѣи дїн
Аграм шї дѣ Італїа дої анї сѣпт Фїліп
дѣчеле Мїланѣлѣи. Къчї Сїсіcmъnd дѣкѣп-
дѣсе дѣ Італїа а лѣат пѣ Іоане къ сїне,
шї ачеста а рѣмас аколо. Спѣн къ Сї-
сіcmъnd азїнд де фамѣ татѣ-съѣ лѣа лѣат
дѣкъ жѣне дїн ѣеара мѣнтенеаскѣ шї лѣа
адѣс дѣ Транспїлванїа, маї тѣрѣїѣ лѣа дѣ-
рѣїт къ прїпїетатѣеа Ъніаде каре е дѣ
фѣндѣл Транспїлванїеї, че се тѣрѣїнеѣеа къ
ѣара ромѣнеаскѣ, пентрѣ вѣпелеле сале сер-
вїде мїлітаре. Спѣн къ ачеста шѣа фѣкѣт
дѣтѣїеле сале сервїде мїлітаре аїчї сѣпт
ѣенерарїѣл зпгѣр Нїла. Шї пої ам азїт
одатѣ дела дїѣлѣ Matia, кънд а прїїмїт съ
вазѣ пѣ фїѣл зпѣї ѣенерарїѣ, зїкѣнд сїп-
ѣер дѣспре татѣл съѣ кътре чеїмалдї:
Ачеста есте фїѣл магнатѣлѣи, сѣпт каре
а сервїт дѣтѣїѣ татѣл мѣѣ шї а аскѣлат

*)

de гласъа кѣптанълѣи, іаръ кърънд ажѣтат де вѣртѣтеа са ши де фавоареа сѣрдѣи, а дѣмплініт кѣ чѣпсте тоате дрегѣторііле мѣлітаре, дѣн тѣрон вѣн с'а фѣкѣт сѣлдат вѣтеаз, дѣн сѣлдат с'а дѣлѣдат командаторіѣ стрѣлѣчѣт. — Трекѣнд прѣн тоате граделе кѣ мѣнѣпатъ ладѣѣ ши глоріе а дѣченѣт сѣ довѣндеаскѣ провинѣе кѣ командѣ, а інтрат дѣн кѣмпѣдѣе кѣ лѣмпіната фаміліе а Геревілор. Дѣпъ ачѣеа а лѣзат пе Елісавѣта каре а пѣскѣт пе Ладіслаѣ ши пе Матіа. А фост зп вѣрват дѣн каре пѣтеа сѣ се вазъ тареа вѣртѣте а Корвінілор, преку ши ѣенеросітатеа, дѣдѣленѣчѣвѣа ши вѣтежіа романѣ. А авѣт о фаѣз преа лѣбералъ ши венерандѣ, о тѣрѣе мѣлітарѣ пе дѣфрѣнтъ, зп ѣеніѣ влѣнд ши дѣналт каре репрезѣнта імаѣінеа дѣмпнѣтѣдѣи романе. Фрѣтѣвѣеа окілор ши а гѣрѣи а фост дѣсѣмпнатъ. Пѣртѣрѣле, де тоате пѣрѣдѣле, преа повіле ши лѣбере де тоатъ фѣрїтатеа варварѣ. Реліѣзѣвѣа ши дрептата, лѣбералїтатеа ши вѣнефѣченѣа ле іѣвѣа ши ле есерѣчїта фѣарте. Нѣї лѣпсѣа нѣчї іѣвѣреа чѣпстеї нѣчї кѣлѣтра прїетѣнеї, спре а дѣндатора ініміле сѣлдатілор ши спре а мерїта граѣіа ѣелорамалѣи а фост аша де гата, дѣкѣт тоѣї дѣн іѣвѣа де о потрѣвѣ. Прѣн афавілітате, вѣнефѣченѣз ши префаѣчѣре дѣдѣлеапѣтъ аша с'а фѣрїт де врѣжѣтѣмїи ши де зрї, дѣкѣт прѣн ачѣсте арте де дѣндаторїрї ш'а дѣскїе дрѣтѣл пѣрѣ ла дѣлѣдѣінеа ачѣлеї дѣмпнѣтѣдѣи пе каре дѣрѣ нѣчї нѣ о ар фї пѣтѣт спѣра. Сѣфлетѣл лѣвї а фост аѣер ши дѣналт, сѣатѣл дѣдѣлепѣт ши версат, ѣсандѣ дѣї ера де а нѣ фаѣе нїміка фѣрѣжѣт ѣонсїдерѣчѣвѣе, нїміка фѣрѣжѣт тїмпѣл сѣѣ. Се пѣреа кѣ спѣранда лѣвї нѣ пофѣтеѣе нїміка ѣе ел п'ар пѣтеа

сѣ ажѣнгѣ прѣн арте. Кѣ тоате ачѣстеа дѣн ресѣоїѣ а авѣт сѣарте варїатъ, ка сѣ нѣ се сѣкѣтеаскѣ кѣ ачѣстеа а а фост тот дѣазѣна фаворавілѣ. Дѣн лѣкѣл Ыніадїк каре л кѣпѣтасѣе дѣн дар дѣла Сїѣісѣтѣнд, а зїдїт зп кастѣл пе зп мѣпте дѣналт, каре дѣкѣнѣіѣрат де рѣжѣрї ши дѣтѣрїт прѣн арте ши прѣн патѣрѣ п'аре сѣ се театѣ де нѣчї зп атак ал врѣжѣташілор. Аша дарѣ Іоанѣ Корвінѣ дѣпъ ѣелѣлатѣ дрегѣторїї каре ле дѣмплінісе кѣ ѣеа маї таре ладѣѣ а довѣндїт пѣнтрѣ сѣрѣіѣеде сале ѣеле вѣне провинѣа Трансїлванїа кѣ командѣ, ши де аїѣеа с'а дѣлѣдат лѣсѣне ла тоате дрегѣторїіле ѣеле маї тарї, дѣн каре катѣсѣ с'а нѣмїт Вѣевод (кѣн се зїѣе) ши дѣпъ ачѣстеа ш'а агонїсїт мѣлѣт аѣторїтате ши пѣтере.“ — Фаптеле лѣї ѣеле стрѣлѣчїте сѣнт кѣпсѣкѣте ла тоатъ лѣтеа, каре тоатъ а пѣлѣнс тоартеа лѣї.“ С'а копрїнс (зїѣе Рандѣн) де о дѣрѣре ши де о інтрїѣстаре нѣспѣсѣ пѣнтрѣ тоартеа зпїї вѣрват атѣт де таре нѣ нѣмаї тоѣї поплїї а тоатъ Ынгарїа, чї ши тоате наѣїзѣнїле лѣтеї крѣщїне. Л'а пѣлѣнс Ніколаѣ V тареле ѣонтефѣѣе ши тоѣтъ кѣртеа романѣ, каре а перѣдѣт пе зп апѣрѣторїѣ атѣт де вѣтеаз, атѣт де порѣчїт ши атѣт де евлавїос ал реліѣзїнїї. Дѣпъ кѣмпѣдѣл ѣонтефѣѣелѣї сѣнатѣл кардїналїлор іа сѣрват о дѣмортѣлтарѣ помпѣоасѣ. Еѣ дѣсѣмї ам фост де фаѣз ла ачѣеастѣ сѣленїтате.“ — „Кїар ши сѣлтанѣл Махѣмеде (адаѣѣе Тѣроѣ) де ши фѣ алѣнгат дѣла кастѣлѣл Алѣа-греакѣ прѣн Домнѣл кѣміте пѣѣїн маї дѣнаїнте де тоартеа са, кѣ тоѣте ачѣстеа кѣнд а авѣїт дѣла Дїѣрѣїѣ дѣспѣнтѣл Сѣрѣвїеї, каре вреа сѣ тѣнгѣѣе пе сѣлтанѣл, кѣ а мѣрїт Іоанѣ, спѣн кѣ сѣлтанѣл

плекъндъши капъла ар фѣ тькът мълт тѣмп,
ши кѣ тоате кѣ 'ї а фост връжташ, с'ар
фѣ дптрѣстат пентрѣ тоартеа лѣи, ши ар
фѣ зѣс кѣтре пѣнциѣ, кѣ дела дичепѣтъл
веакълѣи п'а маї фост зн асемене ом сѣпт
врезн Domn.“

(Ва зрта.)

Е Р К Ъ Л А Н Ъ Л.

(Новелъ дѣн тѣмпъл Романѣлор векѣ.)

(Зртаре.)

Фетѣга дѣшѣ стрѣнце дѣн вѣзе. „Ва
сосѣ тѣмпъл грѣѣа — кѣнд ве'дѣ шѣ тѣте,
атѣнчѣ сѣ жѣдекадѣ; поате кѣ мѣ осѣп-
дѣдѣ! дѣсѣ ипѣма'мѣ ѣ лѣпѣдѣтѣ.“ Кѣ астеа
Азрееа се ретраѣе дѣчетѣшор дѣ одѣѣле
сале.

Чѣгнѣ кѣтва тѣмп стѣтѣ дѣ тѣчере.

„Еѣ мѣ дѣвоѣеск дѣтрѣ тоате кѣ пѣр-
тареа та — грѣи Варо — дѣререа'дѣ о
прѣчен ши те предѣѣеск пентрѣ амѣндѣѣ;
нѣ ѣ ресѣзнаре маї апѣсѣ декѣт чеа де-
спре партеа аморѣлѣи рефѣзат; кѣчѣ дѣ
ачела се 'мпревнѣ егѣѣстѣл ши крѣзѣмеа.“

Дѣ клѣпа ачеаста дѣтрѣ Оровѣст, ка-
ре азѣнд кѣвѣнтеле де не зртѣ а лѣи Варо,
прѣвѣа дѣ тѣп хѣлѣтор ла Чѣгнѣ: „Вѣѣ —
тѣѣ дѣ ворѣа лѣи Варо — асѣел вѣ се
наре; дѣ е алтѣ дѣтреваре де фачедѣ
асеменеа. Пѣнѣ че аморѣл се рефѣзѣ фѣ-
рѣ рѣвал, де зна ка ачеаа рѣде вѣрватѣл
веѣентеан; дѣсѣ дака рефѣзареа се кѣшѣ-
нѣ прѣн зн рѣвал і с'ар пѣреа деѣлѣтате
а се ретраѣе.“

„Оровѣсте! — грѣи Чѣгнѣ кѣ семедѣе
— фѣи вѣн цѣне'дѣи сѣатѣл не атѣнчѣ, кѣнд
татѣл меѣ ши еѣ дѣ вом чере дела тѣне.“

„Тѣ не тѣне м'аї пѣмѣт мѣнчѣнос, Чѣ-
гне! шѣи кѣмкѣ онѣреамѣ чере ка еѣ сѣ'дѣ
dovedeck, кѣмкѣ ам грѣит адеѣвѣрѣл?“

„Те деслег,“ рѣспѣнсе Чѣгнѣ кѣ зр-
цѣсѣре.

„Шѣ дѣмѣ крѣзѣи тѣне?“

„Е десѣл Оровѣсте, трѣчѣ песте тер-
мѣнѣи дрѣтѣлѣи де оаспет; еѣ крѣд кѣ Аз-
рееа ѣзѣѣе не алѣл; дѣр ачеаа нѣ кѣ
еа ар пѣтѣа фаче чеѣа спре рѣшѣнареа фа-
мѣлѣѣи поастре, ши дака кѣвѣнтеле'мѣ трѣ-
дѣрѣ врезн асѣел де прѣпѣс казѣа а фост
дѣфокареа тѣа дѣптрѣ дѣчепѣт,“

„Паче дѣтре вої; — зѣсе Варо —
аскѣлтѣмѣ, Оровѣсте! Че аї зѣче ачелѣѣа,
каре 'дѣ ар дѣвѣновѣдѣи не аморѣза саѣ не
сорѣта кѣ дѣжѣсѣре?“

„Нѣ шѣѣ! — рѣспѣнсе Оровѣст тѣрѣв-
рат — атѣта дѣсѣ шѣѣ, кѣ ачеаа нѣ о
воїѣ нѣчѣ декѣт.“

„Азрееа дѣшѣ тѣртѣрѣсѣи аморѣл,“ грѣи
Варо.

„Шѣ л'а тѣртѣрѣсѣит!“ стрѣгѣ атлетѣл
веѣентеан сѣпрѣнзѣндѣсе не вѣзѣте.

„Аша ѣ, — грѣи Чѣгнѣ — пентрѣ че
те мѣрѣ де ачеаста, пої нѣ не крѣщем фѣй-
челе де склаѣе.“

„Чѣне ѣ ачела дѣ каре ѣ дѣпаторатѣ?“

„Кѣ че дрепт дѣтрѣвѣи ачеаста?“ дѣ-
трѣвѣ Варо кѣ авторѣтате,“

„Кѣ че дрепт? кѣчѣ еѣ сѣт дѣпато-
рат дѣ еа!“ ерѣнсе Оровѣст.

„Тѣ!“ грѣи Варо кѣ зрѣсѣсѣре.

„Еѣ фѣѣл ши хереѣзѣторѣл реѣелѣѣи де-
ла Веѣент, кѣчѣ сѣѣт зѣдѣрѣле Іерѣсалѣмѣ-
лѣи а тѣрѣт фрате меѣ Армѣн, ши кѣ зн
регат преѣзѣт крѣд тотѣеазѣна пѣте чѣнеѣа
ѣтѣѣѣа фѣѣа знѣи патрѣчѣѣѣ roman. ши дѣ-

demnat de pѣтереа minѣtblѣ, ꙗꙗи вѣндѣ секретѣ — пѣꙗи пасѣ фѣе-вѣ ꙗꙗ шѣре!“

„Кѣ зн регат варвар,“ ꙗꙗ арѣнкѣ Чигнѣ ренедѣ, дар не кѣм се ведѣа, пѣꙗи декѣт ꙗꙗ пѣрѣт рѣѣ de о асѣел де вѣтѣмаре.

Варо а прѣвѣт кѣ окѣ дѣфрѣнтѣторѣ спре фѣѣл сѣѣ, пѣꙗꙗ че фаѣа лѣи Оровѣст се дѣфлѣкѣрѣ. Ачест регат варвар — зѣсе вѣтѣмат шѣ кѣ мажестате — Ромѣи ꙗꙗ кѣстат дѣ доѣе леѣиоане, шѣ декѣнд сꙗ дѣрѣвѣт кѣ четѣденѣсмѣ, ꙗꙗ фост соѣл чел маѣ вѣрѣдѣнѣиос.“

„Ачеста ѣ маѣ мѣлт шѣ декѣт мѣлт — грѣи Варо пѣчѣвѣнд — Оровѣсте! Чигне! аѣчѣ вѣ дѣтрѣрѣтѣи чеарта; авѣѣи паче дѣтре воѣ!“

Оровѣст тѣкѣ, ꙗꙗр кѣтѣтѣтра ꙗꙗ ера дѣкѣсѣ, ла вѣртѣ ка кѣ о порпѣре ерѣтѣпѣтѣре а стрѣгат: „Варо, авѣѣи аѣнѣте де кѣвѣнтѣле теле! Тѣ вѣи рѣстѣ вѣлѣстѣмѣл асѣпра Авреѣи!“ — Кѣачесте сꙗ шѣ депѣртат ѣте.

IV.

Пе латѣреа де кѣтре маре а едѣиѣиѣлѣи дѣ каре лѣкѣѣа Варо, ера тоате фѣре. стрѣле лѣминате, пе де десѣнт платѣеа лѣниѣштѣ шѣ пѣрѣсѣтѣ: кѣнд шѣ кѣнд кѣте о вѣфѣиѣѣ ерѣхѣитоаре вѣтеа кѣ арѣнѣле дѣ лѣчѣлѣ третѣрѣндѣелор раѣе але лѣнеи.

Акѣм се пѣрѣ дѣдатѣ, кѣ де лѣꙗꙗ зн стѣлп сꙗр рѣдѣка о вѣврѣ а торѣѣи, о фѣиѣндѣ дѣфѣшѣратѣ дѣ палѣѣ тѣнекос; профѣлѣ стѣтѣреѣ сале се ведѣа зѣгрѣвѣт дѣ серѣнѣл пѣгрѣос. — „Ха! — шѣптѣи — ачѣ еѣи! пѣ дѣдѣшерѣт пѣтрекѣи тоатѣ поапѣтеа аѣчѣ!“ Кѣ ачестеа а ешѣт пѣѣиѣл дѣн аскѣпсѣл сѣѣ.

Дѣ капѣтѣл дѣрѣпт ал портѣкѣлѣи дѣла лѣкашѣл лѣи Варо кѣар атѣачѣ се ѣви зн

вѣрѣват дѣ ачел вѣстѣмѣлт грѣчѣск пѣпре-тенѣиос, пе каре пѣꙗи склѣвѣи дѣ пѣрта, шѣ се пѣреа кѣтѣкѣ о фѣреастѣрѣ дѣн ка-тѣл де сѣс ар фѣи лѣминатѣ.

Оровѣст, пе каре стѣтѣтра атлетѣкѣ пе зѣшор дѣ фѣкѣ кѣпоскѣт, дѣкѣ тот дѣ-тѣрѣѣиѣа, дар рѣсѣфлетѣл шѣл сѣндѣа а се ꙗꙗгрѣѣна дѣ пѣптѣшѣи: „Дѣсѣфѣшѣрѣреа ѣ апроанѣ! кѣѣѣта дѣ сѣне кѣ фаѣѣ флѣкѣ-рѣтоаре де тѣрѣврѣре шѣ де жалѣзѣе.“

Дѣтрѣꙗчѣеа вѣрѣватѣл че се пѣреа а фѣи склѣв прѣвѣиѣа дѣнпѣрѣѣѣр де сѣне кѣ дѣ-грѣѣѣре; се ведѣа кѣм дѣшѣ рѣдѣкѣ кѣте одатѣ капѣл кѣтре фѣреастѣра лѣминѣндѣ, кареа пѣркѣм Оровѣст пѣрѣвѣне шѣиѣа, се дескѣдеа дѣ одаѣеа Авреѣи. Дѣꙗꙗ кѣтеа минѣте секѣнде а трѣкѣт дѣчет дѣ лѣꙗꙗл касѣи, шѣ кѣнд ажѣлсе ла капѣтѣл ачѣлеѣа, сꙗ ꙗꙗторѣс дѣдрѣнтѣнд пашѣи кѣтрѣ стѣлпѣл ачѣла, пе дѣꙗꙗ каре стѣтеа Оровѣст, кѣ-рѣѣа маѣ пе авѣѣте дѣи свокоѣѣа ѣнѣма, пѣр-тѣндѣшѣи прѣвѣрѣлѣ пѣсте дѣнѣтѣл дѣтрѣг. — Дѣка Оровѣст пѣ ера дѣ вѣвѣра чеа маѣ дѣтѣнекоасѣ, пѣлерѣнѣл де поапѣте а вѣꙗꙗ сеамѣ лꙗр фѣи дескопѣрѣт; жѣпѣле ѣерѣман дѣшѣ дѣнеа савѣеа гата, ка вѣꙗꙗторѣл, каре пѣндѣѣе шѣшѣи аѣѣапѣтѣ прѣада; дѣпсѣ а-пропѣиѣндѣл, пѣ а вѣгат де сеамѣ, чѣ кѣ пѣсѣрѣи грѣвѣитоаре а дѣпѣнтат сѣвѣт фѣреа-стѣра Авреѣи.

Оровѣст фѣрѣ воѣешѣи а ешѣт дѣн аскѣпсѣл сѣѣ. „Че вѣрѣ? — кѣѣѣта, стѣнд рѣ-пѣде дѣ лѣк шѣ рѣтрѣгѣндѣсе — аѣ пѣ ва фѣи маѣ вѣне а аѣѣпѣта десѣфѣшѣрѣреа шѣ пѣ грѣшѣдѣи а ꙗꙗ аѣла дѣ фапѣтѣ?“

Мѣнтѣле Вѣзѣв дѣнпѣрѣсѣрат фѣиѣнд де раѣеле лѣнеи се ведѣа кѣар дѣ дѣтреага са пѣлѣѣиѣе; одѣхнѣндѣл де мѣлт тѣмп рѣѣе а мѣнѣдѣлор арѣта ѣдолѣи де авѣр пе фѣрѣп-

теаші палтъ; акѣм зркътѣрме rotinde a фзмълѣ се дпгіндеа ка зп стеаг цигантѣк асѣпра Еркѣлапѣлѣ дптрег. Оровѣст се mîra de шѣпте, фѣнд сѣпрѣнс де ачест фенomen сѣпглар, тѣмп дпсѣ авеа пѣцѣн, кѣчѣ пѣще сѣпете вълнде дпчепѣрѣ а стрѣ-вѣвра аркътрѣме аерѣлѣ де поапте.

Сѣвт фереастра Авреѣѣ третѣра не 'нчет сѣпет де лѣрѣ, че н'а цѣнѣт мѣлт, шѣ ера дестѣл спре а да семп аскѣлтѣторѣлѣ дп лѣпѣщеа попѣѣ фѣрѣ а дешента оарекѣѣва лѣареа ампѣте; фереастра се дешкѣсе шѣ кѣтѣпел фѣ лѣсат дп жос пѣпѣ ла пардосала де лавѣ о фѣнѣе кѣ подѣрѣ.

Ачеаста ѣ преа мѣлт — zice дп сѣне Оровѣст шѣ ш'а рѣдѣкат савѣеа пѣпѣ че фаца'ї кѣпѣтѣ о спрѣмаре омпѣоасѣ — ѣ рѣ-шѣнаре! — шоптѣ ел — дпсѣшѣ еа вѣне, дп воѣз зрѣа, теаргѣ орѣ знде; пердереа лор дп окѣѣ теѣ о воѣз дппедѣка; савѣеа — ачеаста пѣчѣ одатѣ пѣ м'а дпшелат.“

Дпн фереастрѣ пѣмаѣ декѣт се ковораѣ о фетѣдѣ фраѣѣдѣ пѣзѣндѣсе де орѣ че сго-пот че с'ар пѣтеа дптѣмпла, фаца еѣ о копѣрѣа зп вѣл вшор, пѣмаѣ лѣчѣлѣ стеле-лор се рефрѣнѣеа не дѣамантеле сандале-лор еѣ, каре дпфрѣтсеѣаѣ пѣчѣоарелеѣ алѣе ка пѣаоа.

Атѣндоѣ се аѣла акѣм ла зп лок, ворѣ пѣ се авѣа, пѣ се дпврѣдѣшарѣ, чѣ третѣра атѣндоѣ, дп еѣ флѣкѣра о порпѣре пѣ-терпѣкѣ фрѣпатѣ де оареш-каре сѣмѣемѣ-те сѣдѣте, не каре ѣспѣтѣорѣл пѣ шѣ лѣ ар шѣ еспѣка.

„Че ва фѣ дпн ачеаста?“ — кѣѣета дп сѣне Оровѣст — се грѣвѣск кѣтрѣ арѣпѣ.“

Пѣпѣ че Оровѣст зрѣа не департе не мергѣторѣѣ дп дптѣнерѣкѣл попѣѣ, сѣара

де фѣнѣе фѣ траѣсѣ дп сѣс, шѣ фереастра одѣѣ пѣмаѣ декѣт се 'птѣпекѣ.

Жѣпеле дпшѣ ѣдѣ пашѣѣ, дпптр'о платее грѣѣѣаѣ дптр'алта, пѣпѣ че ла зп зпгѣѣ чеѣ доѣ пелерѣнѣ де поапте са 'птоарсерѣ дп стѣнга, шѣ пѣпѣ че Оровѣст ажѣпсе аколо, се пердѣрѣ дппѣптеа окѣлор лѣѣ, ка кѣнд ѣар фѣ прѣмѣт пѣтѣпѣтѣл дптрѣ враѣделе сале. Аколо стѣтеа атлетѣл кѣ пѣчѣоаре дпрѣдѣчѣпате дп пѣтѣпѣт, кѣ копѣлсѣеа раѣеатѣ не образѣшѣ. „Нѣ почѣѣ кѣпрѣнде! — стрѣгѣ сѣпрѣнс — платееа ѣ лѣпгѣ, пѣ се поате ка сѣ фѣ пѣтѣт еѣ ажѣнѣе не ачѣеа 'п жос: аѣчѣ трѣвѣѣе сѣ фѣе зндева аскѣпшѣ.“ — Дѣпѣ о лѣпгѣ черчетаре дешартѣ дпшѣ кѣпрѣнсѣ лок дп зпгѣлѣ платееѣ: „трѣвѣѣе сѣ'ї аѣпѣт.“ грѣѣ ел кѣ окѣѣ сѣпѣтеѣторѣѣ.

V.

Фетѣда а фост Авреѣа, дѣпса кѣар, по-вѣла фетѣдѣ романѣ, дпн сѣпѣеле Сѣпѣонѣ-лор, менѣтѣ оаре-кѣнд спре а фѣ вергѣрѣ зѣнеѣ Вѣста, маѣ тѣрѣѣѣ дпфѣѣтѣ дп сѣмеада фамѣлѣе а лѣѣ Варо, логодпѣка лѣѣ Чѣгнѣ! пѣ-трекѣтѣ де зп склав мѣшел! Дѣпса а фост неперѣзѣнд кѣ аванѣрелеѣ попрѣте сѣпѣт зрѣмате де окѣѣ вегѣеторѣѣ, карѣѣ вѣд аѣер кѣ окѣѣ дпѣѣдѣ а аторѣлѣ рефѣсат.

Ла дпчепѣт о вѣзѣрѣм не еа третѣ-рѣнд, маѣ тѣрѣѣѣ дпшѣ дплѣдѣѣ стѣтѣра; пашѣѣ ѣ се фѣкѣрѣ статорпѣчѣ; кѣзѣтѣтѣра'ї дпсѣфлѣѣдѣтѣ де о ѣспѣраѣѣе сѣтѣтѣ, кѣпѣ-тѣ спрѣмареа мажѣстоасѣ а сѣмѣлѣѣ про-прѣѣ. — Аколо знде с'а пердѣт еа дппѣп-теа лѣѣ Оровѣст, се дешкѣеа о зпшѣ аскѣпсѣ прѣгѣтѣтѣ аѣфел дпкѣт пѣтеа фаче дешар-тѣ шѣ ѣспѣтѣреа чеа маѣ атѣрѣнтѣ. Зп фѣѣ-шор зпгѣѣт ѣа прѣмѣт не дѣпшѣѣ, дела а кѣрѣѣ капѣт се дптѣндѣа третѣе дп адѣл-

чїме; лъчїѣл зпї сепїн тремърѣнд пѣтрѣнд деа дїн фѣндѣл ачелеїа, ка кѣнд лѣпа дїн депѣртаре ар стрѣвате кѣ разеле сале дн сїпѣл пѣмѣтѣлѣї. Нѣ мѣлт дѣпѣ ачееа ажѣсерѣ ла о зпѣ deskїсѣ, прїн кареа се дѣсерѣ еї днтр'о волїтѣрѣ аскѣсѣ сѣвт пѣмѣптеанѣ, каре ера лѣмїнатѣ де кѣте-ва канделе. Дн мїжлокѣї се днлѣда зп амвоп петед шї пе а лѣї сѣрфацѣ де мар-тѣрѣ ста зп крѣчїфїкс чїоплїт фѣрѣ мѣїе-стрїе, шї ера лѣмїнат де авїа: пе треа-пѣтї днценѣкїа зп жѣне, днвестїт дн та-лар амв ка пїеаоа ка зп херѣвїт, каре дшї рѣдїкѣ окїї спре чер. Апроане де дѣп-сѣл се ведеа зп вѣрват вѣтрѣн, вѣклеле арцїпїтїе а варвеї сале цїгантїче фѣлфѣїа дн жос де пѣптечєї.

Днцїѣрѣл астор доѣе фїїнѣе попорѣл крєдїнчїос шї днсѣфлєцїт зѣчєа пе ценѣкї, кѣ вѣзе тремърѣнде, кѣ окї жѣмѣтате дн-кїшї — мартѣр фїе-каре дїн трѣпшїї, дак' ар чере Дѣмнезєѣ шї леѣеа лѣї.

Азрєеа шї чел каре о а петрекѣт кѣ-прїнсерѣ лок лѣпгѣ вѣтрѣпѣл еклєсіастїк: пе векїѣл ероѣ а крєдїндеї днкѣ шї акѣт тот ачелаш спїрт а апостолїлор дн дн-сѣфлєцїа, тот ачєеашї сїмплїтате, тот а-чєеашї зпїмїнѣ, тот ачєеашї крєдїнѣ фєрвїпте, кареа ар мїшка ш' зп мѣпте дїн локѣї! кїар ачєеашї крєдїнѣ а мѣп-тѣиторѣлѣї кѣнд днмѣла асѣпра зндєлор пѣпѣ че вїфорѣл а рєпѣс солєнѣл сѣвт пїчїорєлє сале.

'Nimini пѣ вѣгѣ де сєанѣ пе чєї со-сїдї. Дн ачєст пєрїод пєрїкѣлос а апї-лор дїпѣтѣѣ а рєлєѣї пазарєнѣл зєлос пѣ-маї атѣпчї фѣчєа жєрфѣ, кѣнд пѣтєа пє-прївїт де окїї спїонїторї.

Акѣта жєрфа кѣратѣ се днчєпѣ кѣ лїнїѣе тремърѣндѣ шї кѣ крєдїнѣ дн-флѣкѣратѣ: днтрє еї сѣѣра спїртѣл фѣн-даторѣлѣї дѣмнезєєск, кѣчї скрїс єстє: „znde се vor adѣпа дої саѣ треї дн пѣмєлє мєѣ, еѣ воїѣ фї дн мїжло-кѣл лор.“

Кѣнд тоатє ш'аѣ лѣат капєтѣл, шї вѣрватѣл алтарѣлѣї кѣ фацѣ стрѣлѣчїтѣорє днпїнѣзѣндѣшї мѣпа тремърѣндѣ дѣдѣ вї-пєкѣѣптарєа са: іnїma крєдїнчїошїлор сѣв-котїа пе азїтє. — Ла зрѣтѣ се депѣрта-рѣ тодї: Азрєеа шї соѣл еї рѣмасєрѣ днкѣ.

Давє! — грѣї вѣрватѣл вѣтрѣн кѣ-трѣ зпѣл дїн крєдїнчїошї, пе карє вєст-мѣпѣтї дн арѣта де склѣв — рѣмѣї! вом авєа днтрє пої ворѣїрє понѣрєоасѣ.“

Дндатѣ шї днчєпѣрѣ а ворѣї дєспрє пєрсєкѣцїїлє маї позє, шї кѣ а сосїт дє-тѣндарє дн Помпєїї шї дн Ерѣклѣп дн контра аша пѣмїдїлор пазарєнї; крєдїн-чїошїї авєа де а се консѣѣтѣї асѣпра вї-торѣлѣї лор.

(Ва зрѣта.)

Днцїїндарє де кѣрдї.

О вїблїє де чєлє марї дїн едїѣїа чє с'аѣ дндрєпѣтат днкѣ де прєаднѣѣѣатѣл ієромонѣх Самїл Клаїн, лєгатѣ вїпє кѣ пєлє шї пе марцїнї днѣтѣрїтѣ кѣ мєтал, асємєнєа шї дїн вїїєдїлє сѣїпцїлор зпспрє-зєчє томѣрї, пе зпспрєзєчє лѣпї сє афлѣ де вѣнзарє кѣ зп прєѣѣ фоартє потрївїт. Днтрєѣарє маї апроане сє поатє фачє ла Рєдакцїа Газетєї де Трансїлѣанїа шчл. саѣ прїп грѣїѣ, саѣ прїп скрїсорї фрѣнко.